

Odůvodnění

I. Obecná část

1. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejích hlavních principů

Předloženým návrhem se prodlužuje přechodné období stanovené vyhláškou č. 437/2016 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady a změně vyhlášky č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady a o změně vyhlášky č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (vyhláška o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady).

Výše uvedená vyhláška zavedla jednotný limit pro obsah mikroorganismů, při jehož splnění jsou kaly považovány za upravené ve smyslu zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a je možné je aplikovat na zemědělskou půdu. Tento limit byl stanoven na shodné úrovni s evropskými zeměmi a je přísnější než limit pro kaly kategorie II podle předchozí vyhlášky. To v případě řady čistíren odpadních vod znamenalo nezbytnost doplnění technologie čistírny odpadních vod o technologii dodatečné úpravy kalů. Zároveň vyhláška v návaznosti na § 32 písm. b) zákona o odpadech nastavila způsob ověření účinnosti takové technologie.

Přechodné období v § 11 a § 12 vyhlášky č. 437/2016 Sb., které bylo projednáno se všemi dotčenými subjekty v rámci přípravy vyhlášky, mělo dát provozovatelům čistíren odpadních vod dostatečně dlouhé období pro vybudování těchto zařízení a zajištění ověření jejich účinnosti. V současnosti se ukazuje, že řada provozovatelů čistíren odpadních vod neuskutečnila odpovídající kroky k dostatečné přípravě na plnění nových limitů od 1. 1. 2020 a je zřejmé, že se musí navržené přechodné období upravit. MŽP tedy navrhuje úpravu tak, aby se předešlo vzniku kritické situace v oblasti nakládání s kaly z čistíren odpadních vod.

Pokud by nedošlo k prodloužení přechodného období, nebylo by možné legálně nakládat s většinou kalů z čistíren odpadních vod vyprodukovaných v České republice.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním k jejímu vydání

Zákon o odpadech zmocňuje v § 33 odst. 4 písm. e) a h) Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem zdravotnictví k nastavení mikrobiálních kritérií a požadavků na způsob prokázání účinnosti technologie zařízení na úpravu kalů ve vyhlášce. Navrhované prodloužení přechodného období se dotýká výhradně těchto podmínek stanovených vyhláškou.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Vyhláška č. 437/2016 Sb. provádí transpozici směrnice Rady 86/278/EHS o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství. Směrnice požaduje, aby byly kaly používané na zemědělské půdě upraveny, nestanoví však konkrétní úroveň mikrobiálních kritérií. Přechodná ustanovení vztahující se na různé úrovně mikrobiálních kritérií stanovených na národní úrovni tedy není v rozporu s požadavky směrnice. Návrh je tak plně v souladu s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

4. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Stávající znění přechodné období nastavené v § 11 a § 12 vyhlášky č. 437/2016 Sb. do konce roku 2019 požadovalo po provozovatelích čistíren odpadních vod, aby vybudovali technologie úpravy kalů a zajistili ověření jejich účinnosti během tří let.

V současnosti se ukazuje, že řada provozovatelů čistíren odpadních vod neuskutečnila odpovídající kroky k dostatečné přípravě na plnění nových limitů od 1. 1. 2020 a je zřejmé, že se musí navržené přechodné období upravit. MŽP tedy navrhuje úpravu tak, aby se předešlo vzniku kritické situace v oblasti nakládání s kaly z čistíren odpadních vod.

Pokud by nedošlo k prodloužení přechodného období, nebylo by možné legálně nakládat s většinou kalů z čistíren odpadních vod vyprodukovaných v České republice.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Návrh vyhlášky nebude mít nároky na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty.

Nepředpokládají se sociální dopady, neboť vyhláška neupravuje vztahy, které mohou jakkoli ovlivnit sociální otázky.

Návrh nepřinese negativní dopady na podnikatelské prostředí oproti současnému stavu. Dopady mohou být v tomto případě pozitivní, podnikatelé provozující čistírny odpadních vod a zemědělské podnikatelé nebudou vystaveni požadavkům vyhlášky, které nemohou reálně splnit. Čistírny odpadních vod jsou v řadě případů provozovány obcemi, tedy i na ně může mít prodloužení přechodného období pozitivní ekonomický dopad. Negativní ekonomické dopady by bylo možné očekávat naopak v případě, že by přechodné období prodlouženo nebylo, neboť by muselo dojít k okamžitému zbudování technologií provozovateli ČOV, což je nereálné a po finanční stránce extrémně nákladné. Rovněž by mohly vznikat blíže nespecifikovatelné přímé či nepřímé náklady s řešením krizové situace v oblasti kalů z ČOV. Taková situace je i z ekonomického hlediska nežádoucí.

Prodloužení přechodného období umožní dotčeným subjektům získat dostatečné časové období pro dokončení připravovaných studií, analýz a projektů a také možnost zajištění finančních nákladů na požadovaná opatření. V případě realizace záměrů většího rozsahu (desítky záměrů) se jedná o investice v řádech desítek milionů korun. V některých případech subjekty také zvažují získání části nákladů na požadovanou investici z národních či evropských dotačních titulů, což je časově náročné a prodloužení období toto umožní.

Prodloužení období také usnadní změnu dodavatelsko - odběratelských vztahů mezi podnikatelskými subjekty, kterých se opatření týká.

Z výše uvedeného vyplývá, že prodloužením přechodného období dojde k usnadnění situace dotčených subjektů (ČOV, odběratelé kalů z ČOV) a celkový dopad bude mít také vliv na kvalitu uskutečněných záměrů.

Z hlediska ochrany životního prostředí má změna provedená vyhláškou č. 437/2016 Sb. zlepšit situaci při zatížení životního prostředí používáním nedostatečně hygienizovaných kalů z ČOV. Vzhledem k tomu, že část provozovatelů ČOV již potřebná opatření provedla, je situace lepší než v předchozím období a cíl navrhovaných opatření byl již tedy částečně splněn.

Návrh vyhlášky tedy z hlediska ochrany životního prostředí pouze zachovává současný stav, nezavádí žádné změny. Prodloužení přechodného období neohrozí životní prostředí, nejedná se totiž o akutní riziko ale o přístup založený na principu předběžné opatrnosti. Lze proto uzavřít, že návrh nebude mít negativní dopad na životní prostředí, řada požadovaných technologií už je v procesu přípravy nebo výstavby a budou nadále finalizovány a jejich počet bude v přechodném období nadále stoupat. Vyvarování se krizové situaci v oblasti nakládání s kaly lze hodnotit pozitivně i z hlediska ochrany životního prostředí, neboť bude dotčená oblast prozatím nadále regulována stávající právní úpravou a zavedenou praxí, což je za dané situace jediná udržitelná varianta. Krizová situace v oblasti nakládání s kaly by mohla být neregulovatelná a přinesla by mnohé aplikační problémy.

Návrhu vyhlášky byla udělena výjimka z povinnosti provádět Hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad.

6. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava neupravuje vztahy, které by se dotýkaly zákazu diskriminace ve smyslu antidiskriminačního zákona (tj. nerovného zacházení či znevýhodnění některé osoby z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru).

Lze proto konstatovat, že právní úprava, jež je obsažena v návrzích novelizovaných právních předpisů, nemá žádné dopady ve vztahu k zákazu diskriminace.

Z hlediska principů rovnosti žen a mužů je návrh právních opatření neutrální, neboť navrhovaná regulace nemá bezprostřední, ani sekundární dopady na rovnost žen a mužů a nevede k diskriminaci jednoho z pohlaví, neboť nijak nerozlišuje, ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro něj odlišné podmínky.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady na ochranu soukromí a osobních údajů.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava nepředstavuje žádná korupční rizika.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady na bezpečnost nebo obranu státu.

II. Zvláštní část

Čl. I

V § 11 se posouvá termín, dokdy má být provedeno ověření účinnosti technologie podle nových požadavků u technologií úpravy kalů, uvedených do provozu před nabytím účinnosti vyhlášky č. 437/2016 Sb., a stejně se posouvá i termín, do kdy se tyto technologie považují za ověřené bez provedení tohoto ověření.

V § 12 se posouvá termín, dokdy je možné používat na zemědělské půdě kaly splňující mikrobiologická kritéria odpovídající předchozí právní úpravě.

Čl. II

Účinnost je nastavena na listopad 2019, aby dotčené subjekty ještě před uplynutím původně stanovené lhůty měly právní jistotu, že přechodné období bude prodlouženo.